

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

Kommuneplanens arealdel – 2023-2035

Råstoff, gjenbruk og deponering av masser

Tema til kommuneplanens arealdel

19.04.2023

Tabell på side 6 revidert etter innspill fra Norconsult 01.06.2023

Innholdsfortegnelse

Bakgrunn	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Kommuneplanens samfunnsdel	3
Planprogrammet	3
Sammendrag	4
Innledning	4
Byggeråstoff i Tønsberg	5
Kunnskapsgrunnlag	5
Byggeråstoff i Tønsberg	6
Klimahensyn – gjenbruk av byggeråstoff	8
Sambruk og arealknapphet	8
Gjenbruk og deponering	9
Innspill til kommuneplanprosessen – Vurderinger	9
E001 – Masseinntak Re pukkverk	9
E002 – Råstoffutvinning Re pukkverk	11
E003 – Taranrødveien 88	13
E004 – Undrumsveien 54	13
E005 – Taranrød øst	15
E006 – Vestbygdveien 485, Vivestad	16
E007 – Hortensveien 277	17
Konklusjon	18
Uttak	18
Gjenbruk	18
Deponi	18
Kilder	19

Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel

<p>Tønsberg har en bærekraftig industri- og næringsutvikling</p> <p>Bærekraftsmål: Nr 9, 11 og 13</p> 	<ul style="list-style-type: none">• Tilrettelegge og motivere for overgang til en sirkulær økonomi• Tilrettelegge for virkningsfulle tiltak som reduserer utslipp av klimagasser• Samarbeide med næringslivet og academia for å stimulere til innovasjon• Samarbeide med andre aktører for å øke antallet ansatte innenfor sektorer som bidrar til å nå klima- og materialgjenvinningsmål• Styrke utviklingen av og øke arealene til lokal matproduksjon• Sikre at fiske- og fangstmetoder bidrar til reparasjon og oppbygging av økosystemene i Oslofjorden <p>Samhandling/aktører: Forsknings- og utdanningsinstitusjoner, privat næringsliv, Tønsberg næringsforening, bedriftsnettverk og næringsklynger, gründermiljøer, Innovasjon Norge, regionalt forskningsfond</p>
---	--

Planprogrammet

I planprogrammet til kommuneplanens arealdel står det:

“I denne revisjonen av arealdelen skal Tønsberg kommune vurdere hvor og hvordan fremtidens byggeråstoff til regionen skal sikres. Det skal tas utgangspunkt i rapport fra NGU og i de allerede avsatte bestemmelsesområde for fremtidig råstoffutvinning i plankartene. Kvalitet på råstoffforekomst, naturverdier og nærhet til områdene der råstoffet skal benyttes er viktige vurderingspunkter.

I tillegg er det behov for å vurdere følgende:

Områder for deponering av overskuddsmasser.

Arealer til håndtering av overskuddsmasser

Arealer til gjenvinning av masser

Behov for areal til snødeponering i/nær sentrum?

Hvordan kan arealdelen bidra til å redusere masseoverskudd og en bedre håndtering av dette?

Det er satt av i alt fire aktuelle områder (bestemmelsesområde #1-4 i Tønsberg og sikringszone H_190 i Re) i gjeldende planer som skal vurderes opp mot hverandre.”

Dette notatet omhandler råstoff, gjenbruk og deponering av faste masser. Snødeponier er ikke vurdert her.

Sammendrag

Det er kommet syv innspill på råstoffutvinning/deponi i kommuneplanprosessen. Det er innspill om masseinntak vest for Re pukkverk (E001), utvidelse av eksisterende Re pukkverk og inn i Tollerød-forekomsten (E002), deponi og massegjenvinning i Taranrødveien 88 (E003), deponering på Undrumsveien 54 (E004), råstoffutvinning på Taranrød øst (E005), deponi for rene masser på Vestbygdveien 485 i Ramnes (E006) og Hortenveien 277 (E007).

Kommunedirektøren anbefaler å konsekvensutrede innspill E001 i redusert omfang med mulighet for å innarbeidet arealformålet annet byggeformål, med tilhørende bestemmelser, i kommuneplanens arealdel. Kommunedirektøren anbefaler også å konsekvensutrede innspill E007 for å utvide bestemmelsesområde for midlertidig massedeponi i LNF, som ligger inne i gjeldende kommuneplan. E001 sees i sammenheng med nærliggende pukkverk og kan fungere som en næring for massegjenvinning, bearbeiding og sortering av masser, mens E007 har potensial for å bli et bedre og mer effektivt areal for mellomlagring av rene masser, eksempelvis matjord.

Det anbefales å bruke hensynssone 590 «sone med angitte særlige hensyn til mineralske ressurser» på råstoff-forekomstene som ikke er etablerte pukkverk, disse områdene er i all hovedsak avsatt til LNF-formål, med unntak av deler av Taranrød vest-forekomsten, som behandles særskilt i retningslinje til hensynssona. Det skal ikke tillattes permanente bygninger eller installasjoner i området som vil være til hindre for en eventuell framtidig utnyttning av mineralressursene. Det er heller ikke tillat å utvide råstoff-, gjenbruks-, massehåndterings- eller deponivirksomhet i LNF-formålet.

Innledning

Råstoffutvinning, gjenbruk av masser og deponering omtales gjerne under samlebegrepet *massehåndtering* eller *masseforvaltning*. Uttak av masser kan være både pukk eller sand og grus. Dette er mineraler etter mineralloven, og det er Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) som forvalter lovverket blant annet gjennom godkjenning av konsesjoner og driftsplaner.

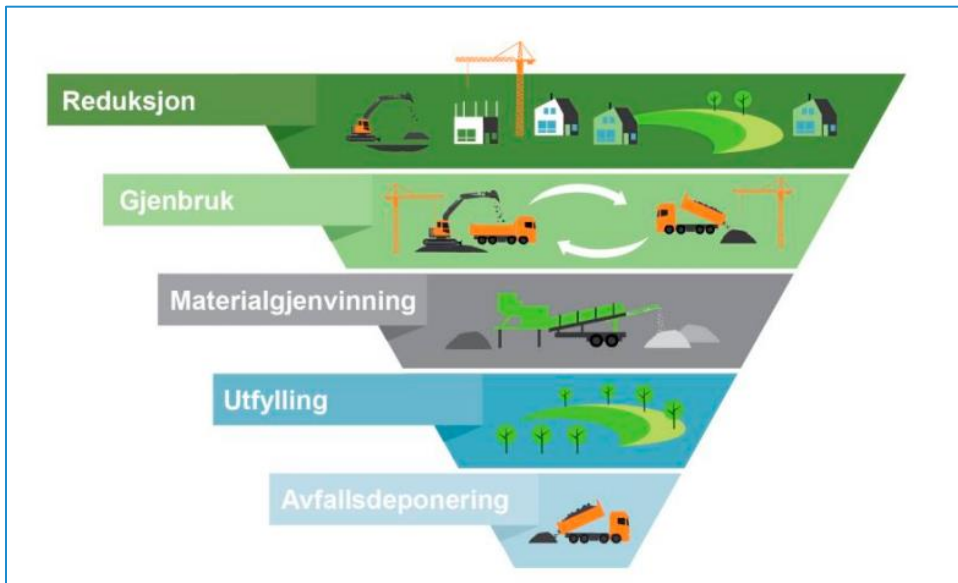
Mineraler er en ikke-fornybar ressurs, og det er forventning om bærekraftig masseforvaltning. I dette ligger behovet for en fornuftig utnyttning av mineralene, også med tanke på gjenbruk og sirkulær økonomi. Gjenbruk av mineraler ser vi blant annet i et økt fokus på gjenbruk av bygningsmaterialer (betong, stål etc.), og bevaring av eksisterende bygninger og konstruksjoner (trapper, vinduer og lignende).

Masser i denne sammenheng oppstår gjerne som følge av et byggetiltak. Store infrastrukturprosjekter som jernbane og vei krever terrenginngrep og tilførsel av masse som kan tåle belastningen. I byutviklingsprosjekter må masser fra en byggegrop eller riving av enkelte bygningsdeler kjøres bort fordi de enten er av dårlig kvalitet, forurensede eller ustabile, og foredlede mineralske masser (betong eller asfalt for eksempel) kjøres til byggeplass.

Til sammen utgjør masseforvaltningen et stort press på arealer, det fører ofte til negative konsekvenser for miljø og samfunn, for eksempel som økt belastning på veiene, natur og miljø, landskapet, friluftslivet eller landbruket. Det er viktig at viktige hensyn blir kartlagt og at konsekvensene minimeres. Dette krever langsiktig planlegging og god koordinering.

Tønsberg kommune forventer at avfallshierarkiet følges, og at masser vurderes for gjenbruk eller gjenvinning, før restmasser deponeres. For å nå dette målet må det avsettes områder hvor det er

lagt til rette for sortering av rene naturlige masser, og områder for vasking av lett forurensede masser som etter behandling kan gjenbrukes i ulike prosjekter.

Avfallspyramiden, EUs rammedirektiv for avfall

Byggeråstoff i Tønsberg

Byggeråstoff kan være:

- **Pukk:** knust fjell der forskjellige bergarter omformes til mindre deler etter hvilken kvalitet og bruksområde de har.
- **Grus og sand:** naturlige forekomster av løsmasser, og er dannet av isbreer, vann, erosjon og forvitring helt til fjellet er finere inndelt og avsatt som løsmasser.

Byggeråstoffet i Tønsberg kommune er i hovedsak pukk, mens det i nord-vest (Vivestad og Fon) er registrert enkelte grusressurser (NGU, 2022).

Kunnskapsgrunnlag

Det er gjort en del interessant arbeid på masseforvaltning og råstoffutvinning i østlandsområdet. Blant annet har Viken fylkeskommune utarbeidet en [veileder for masseforvaltning i kommunene, Vestby kommune](#) og Indre Østfold kommune har arbeidet godt med problematikken, og Bærum kommune har arbeidet med prosjektet [Bærum Ressursbank](#) hvor de ønsker å dele kunnskap om bærekraftig massehåndtering.

Miljødirektoratet har utarbeidet rapporten [«Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset» \(2021\)](#) og har presenterer her dagens utfordringer med massegjenvinning og forslag til løsninger og videre arbeid.

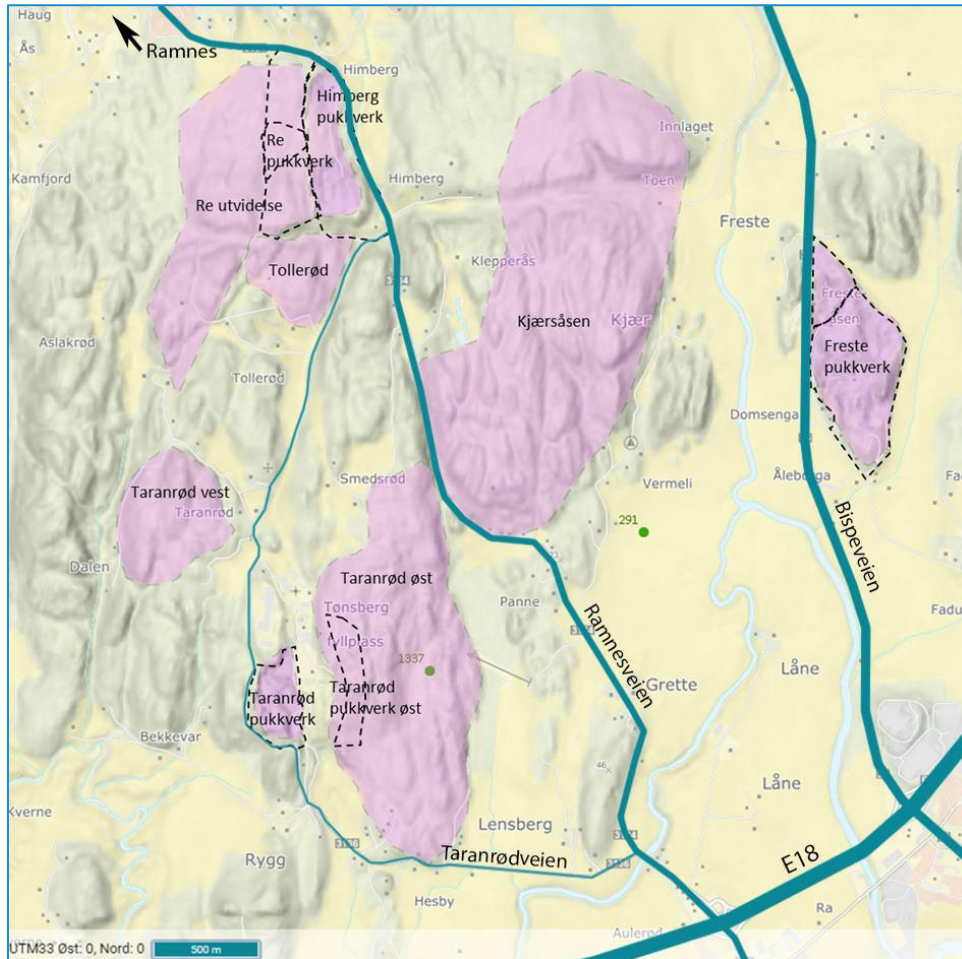
Sintef har også utarbeidet et kunnskapsgrunnlag på [sirkulær masseforvaltning \(2022\)](#) som kommer med flere anbefalinger til hvordan Norge kan øke sin gjenbruksgrad.

Tønsberg kommune har i 2022 engasjert Norconsult til å gjennomføre en utredning på råstoff i kommunen. Tønsberg kommune har fått støtte av Vestfold og Telemark fylkeskommune til å gjennomføre utredningsarbeidet. Funnene viser at pukkverkene som finnes Tønsberg kommune har

god kvalitet på mineralene, de har god nærhet til E18 for videre distribusjon, og at pukkverkene har mange år igjen av sin antatte levetid.

Byggeråstoff i Tønsberg

Tønsberg kommune har tre aktive uttak av stein: Freste, Taranrød øst og Re/Himberg. Taranrød pukkverk har avsluttet sitt uttak.

Råstoff-forekomster med eksisterende uttak.

Basert på reguleringsplan, driftskonsesjon og forekomstenes størrelse, er det grunnlag til å vurdere at kommunen har nok råstoff i inneværende planperioden 2023-2035:

Område	Konsesjon, daa	Årlig uttak, m3	Driftsår	Antatt avsluttet
Re	109	115 000	35	2053
Himberg	148	80 000	31	2049
Freste	268	160 000	41	2063
Taranrød	-	-	-	Avsluttet 2019
Taranrød øst	54	140 000	25	2044

Årlig totalt uttak er ca. 495 000 m3.

Taranrød vest har en antatt forekomst på 13 000 000 m3

Tollerød har en antatt forekomst på 8 000 000 m³
Kjærsåsen har en antatt forekomst på 93 000 000 m³

Freste har vært et masseuttak lenge, og har i 2021 fått innvilget en forlenget driftskonsesjon, med planlagt uttak på ca. 41 år, med et antatt årlig uttak på ca. 160 000 m³. Det er ikke planlagt arealer til gjenbruk, mellomagring eller deponering av masser.

Taranrød pukkverk ble regulert i 2015 til pukkverksdrift med masseuttak, knusing og tilhørende anlegg. Det tillates også massedeponi, og at dette bygges etappevis ettersom pukkverksdriften opphører. Taranrød pukkverk ble avsluttet i 2019 iht. opplysninger fra DMF.

Taranrød øst ble regulert i 2017 og fikk driftskonsesjon i 2019. Det er planlagt et årlig uttak på 140 000 m³, og maksimalt 3 500 000 m³. Dette tilsvarer en ca. driftstid på 25 år regnet fra 2019, altså ca. 2044. (Avtale med Tønsberg kommune om mottak av masse fra 2035, sign. 24.10.2018).

Utvalg for plan og bygg i Tønsberg kommune vedtok 26.03.2021 (sak 056/21) oppstart av planarbeid for en mindre utvidelse av pukkverket på ca. 20 daa. [Per januar 2023 er det innsendt planforslag](#), som per februar ikke har vært til politisk førstegangsbehandling.

Himberg pukkverk ble regulert i 2016 og fikk driftskonsesjon i 2018 av tidligere driver Veidekke Industri AS, med et estimert årlig uttak på 80 000 m³.

Re pukkverk ble regulert i 2016 og fikk driftskonsesjon i 2018 for et areal på 109 dekar til pukkverk og masseuttak. Årlig uttak 100-130 000 m³.

I september 2022 ble Himberg og Re lagt under én aktør (Feiring), og har muligheten til å drive utviklingen av samme forekomst mer rasjonelt enn da det var to ulike aktører.

Utvalg for plan og bygg i Tønsberg kommune vedtok 18.06.2021 (sak 149/21) [vedtok å ikke fastsette planprogram for utvidelse av Re pukkverk med massedeponi](#), og dermed stanse planarbeidet. I vedtaket ble det anbefalt at utvidelse av pukkverk og massedeponi avklares gjennom rullering av kommuneplanens arealdel.

Rapporten om råstoffutvinning i kommunen (2022) viser et konservativt anslag på 1050 år igjen av råstoff-forekomstene/mineralressursene før det er tomt. Dette er basert på dagens bruk av nye ikke-fornybare ressurser (både med de påbegynte pukkverkene og ressursene som ikke er tatt i bruk), og levetiden på pukkverkene kan dermed antas å være lenger, etter hvert som gjenbruk og sirkulærøkonomi tar en større del av markedet.

Deler av Taranrød vest-forekomsten foreslås omdisponert til kombinert byggeområde næringsbebyggelse/råstoffutvinning i planforslaget. Dette er omtalt som innspill K13 i konsekvensutredningen, og legger opp til en utvidelse av Rygg Miljøpark. I bestemmelse til dette området legges det opp til at stein som tas ut. I retningslinje til H590_77 (Taranrød vest-forekomsten) i planforslaget åpnes det for at det er overskuddstein i forbindelse med planering av næringstomter som skal utvinnes her.

Ifølge mineralstatistikken fra 2018 brukte vi 13 tonn byggeråstoff pr. person i Norge. Dette tallet er kun statistisk, og forbruket antas å være høyere (Sintef 2022). Det årlige uttaket av masser i Tønsberg er på ca. 495 000 m³. Ved omregning fra totalvolum til antall tonn er det benyttet en egenvekt for bergartene på 2,7 tonn/m³ (Norconsult 2022:23). Basert på disse tallene anslås det at det tas ut stein som dekker behovet for inntil 103.000 mennesker årlig bare innenfor Tønsberg kommune.

Behovet for byggeråstoff til regionen i planperioden (2023-2035) er dermed dekket.

Klimahensyn – gjenbruk av byggeråstoff

Salget av byggeråstoff gikk ned 1,6 % fra 2020 til 2021, som er en endring fra en stabil økning som har vart i perioden 2014-2019. I gjennomsnitt forbruker hver person i Norge ca. 13 tonn norske mineralske råstoffer pr. år mens det i 2021 ble utvunnet 19 tonn pr. innbygger i Norge (DMF, 2022). Behovet øker med tilflytting og nybygging, nye infrastrukturprosjekter m.m.

Mye av klimagassutslippene fra mineralnæringen kommer fra transport på lastebil. Selv om det var en liten økning i kjørte kilometer i gjennomsnitt på landsbasis (0,8 km) så var det reduksjon i Vestfold og Telemark.

Det er en økning på 35,1% i resirkulering av masse fra 2020 til 2021 på landsbasis. Dette er tall hentet fra de 80 mottakene som har hatt masser til resirkulering. Det har vært en jevn økning i antall resirkulerte tonn masser siden 2016 (DMF, 2022).

«Det finnes ingen samlet oversikt over jord- og steinmasser som ikke er forurenset og som oppstår i bygge- og anleggsprosjekter i dag, og hvordan disse disponeres. Ut fra informasjon vi har om massehåndtering i eksempelprosjekter, og det store antallet bygge- og anleggsprosjekter som til enhver tid pågår, vet vi likevel at det er snakk om store mengder. Sammenliknet med mengden mineralsk byggeråstoff som utvinnes i pukkverk og lignende er dette betydelig. Ved god håndtering av overskuddsmasser kan presset på nytt mineralsk byggeråstoff reduseres.» (Miljødirektoratet, 2021: 3)

Sambruk og arealknapphet

Med et mål om bevaring av matjord, tur- og rekreasjonsområder og dermed natur, miljø, vann og vassdrag, så er arealknappheten stor og behovet for å bygge i den allerede bygde byen, viktig.

Tønsberg kommune har gjennom arealstrategien og føringer i planprogrammet vedtatt hvor og hvordan område- og lokalsentra skal utvikle seg, samt kontor- handel og næringsklynger.

I råstoffutredningen (2022) er det ikke spesifikt pekt på arealer til gjenbruk, gjenvinning, vasking, resirkulering eller mellomlagring – men det framgår at sambruk mellom råstoffuttak og massemtottak kan være hensiktsmessig, både markedsmessig og miljømessig. Det kan være andre byggeplasser som både må ta ut masse og motta nye masser, dermed kan samme lastebil kjøre tilnærmet fullastet begge veier. I tillegg kan det være andre bygningsprodukter som kan bruke en blanding av gjenbruk og ny stein, og dermed vil eksisterende pukkverk lettere kunne bidra til å øke gjenvinningsgraden, enn om mottaket lå uten tilknytning til eksisterende pukkverk.

Sambruk mellom mellomlagring og masseuttak viser seg å være utfordrende. Store masser med ulikt innhold, forurensingsgrad, grovhet eller annet kan ikke blandes sammen. Å sortere massene er viktig for å vite hvilke komponenter som er tilgjengelig, og hva man kan distribuere videre. Dette krever forholdsvis store arealer, og kan heller ikke ligge tett på pukkverket som tar ut nye, "ubrukte" mineralressurser.

Kommuneplanen og videre detaljregulering er viktig for å sikre arealer som legger til rette for økt gjenbruk. Samtidig bør det stilles rekkefølgekrav som gir forutsigbarhet for aktørene, kommuner og innbyggere. Arealer for mellomlager av masser og bearbeiding for gjenbruk bør ligge i nærheten av sentrale utbyggingsområder, noe som kan stimulere til gjenvinning og gjenbruk av masser. Gjenbruk bør være et sentralt tema i plan og byggesaker, tidligst mulig bør det stilles krav til utredning av massehåndtering/masseforvaltning (Indre Østfold kommune 2022:10)

Rene masser må lagres atskilt fra forurensede masser. Tema bør inngå i oppstartsmøter for regulering hvor det kan stilles krav om masseforvaltningsplan. Det må skilles på mellomlagring, gjenbruk og ikke-gjenbrukbare masser med tanke på hvor disse skal deponeres (Indre Østfold kommune, 2022:10).

Gjenbruk og deponering

Sintef (2022) har beskrevet utfordringene for byggebransjen med blant annet masseoverskudd og masseunderskudd, men til ulike tidspunkt i et prosjekt. Plass nok til å mellomlagre og sortere med hensyn til ulik kvalitet, blir trukket fram som begrensningene for å oppnå bedre massebalanse.

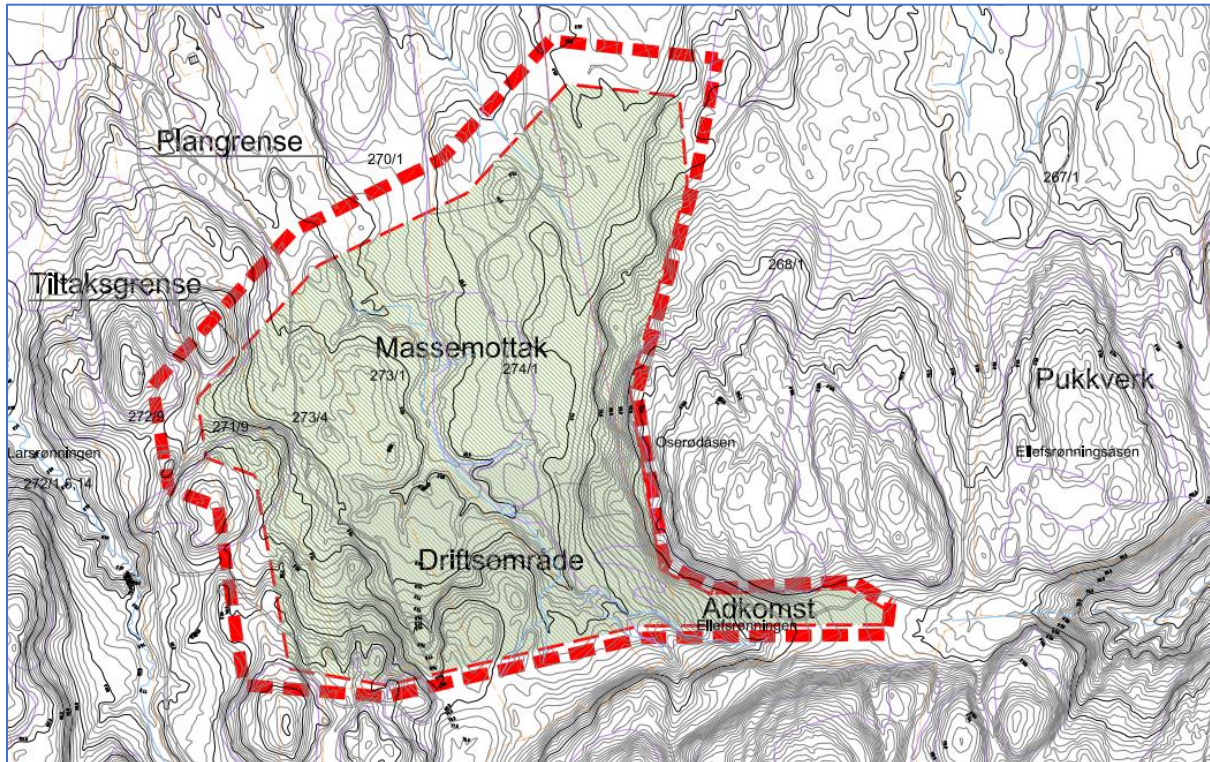
«Selv om to nærliggende prosjekter, hvor det ene har behov for masser mens det andre har mye overskuddsmasser, i utgangspunktet kan dra god nytte av hverandre, er ikke det nødvendigvis det samme som at det vil være aktuelt og mulig. Dersom prosjekt A har masseoverskudd av jord- og leirmasser, vil det ikke nødvendigvis være aktuelt for prosjekt B som har behov for pukk av en spesifikk fraksjon med en spesifikk mekanisk egenskap. Type og kvalitet på overskuddsmassene er derfor viktig for å avgjøre om og hvor de kan benyttes.» (Sintef 2022:11)

Innspill til kommuneplanprosessen – Vurderinger

E001 – Massemottak Re pukkverk

Planinnspillet omfatter etablering av massemottak med gjenvinning og permanent masselager for den delen av massene som ikke kan gjenvinnes. Sirkulær masseforvaltning er viktig og vil redusere klimaeffektene og samtidig bidra til å utvikle nye produkter. Forslaget er på ca. 450 daa og er skog i

dag. Området ligger vest for avsatte steinressurser i hos NGU.

Vurderinger:

Arealet ligger i tilknytning til eksisterende pukkverk på Re/Himberg og vil benytte det som finnes av eksisterende infrastruktur (veianlegg). Det er et viktig premiss at steinressurser ikke nedbygges, og det anses som positivt med nærheten til uttak av ny stein. Området kan bidra til å få til bedre sirkulær massehåndtering (både uttak av ny stein og bruk av gjenbruksmasser).

Et massemottak vil påvirke dagens skogsområde, og det vil bli en del næringsaktivitet i form av sortering, vasking, kjøring inn og ut. Det vil allikevel kunne bidra til å styrke Rygg miljøpark som et regionalt næringsområde når aktører etterspør mer gjenbrukt materiale fra byggeprosjekter o.l.

Skogsområdet er ikke naturtypekartlagt etter Miljødirektoratets metode for NiN-kartlegging, og konsekvensutredningen viser dermed at det kunnskapsgrunnlaget for naturverdier på området ikke er tilstrekkelig. Samfunnsmessige hensyn tilsier imidlertid at området bør forsøkes avklart allerede i denne kommuneplanrevisjonen, og det anbefales derfor at kommunen sørger for at området blir kartlagt etter NiN-metoden innen høringsfristens utløp, slik at kunnskapsgrunnlag på naturmangfold er styrket før kommuneplanen sluttbehandles. 1. februar 2023 ble det klart at området ikke blir kartlagt av i Miljødirektoratets regi i 2023. Dersom området legges inn i kommuneplanen, bør dette følges opp med en slik kartlegging før sluttbehandling av planen. Slik kan området eventuelt tas ut av planen dersom ny kunnskap tilsier at naturverdiene som går tapt.

Arealinnspillet er på 450 dekar er stort og behovet bør begrenses i inneværende planperiode til ca. 100 dekar, i tillegg til nødvendig atkomstvei, og utbygges fra sør mot nord. Området kan reguleres til massegjenvinning, bearbeiding, sortering av masser med tilhørende nødvendig lagerbygg/verksted. Permanente deponier eller bygninger for overnatting eller varig opphold bør ikke tillates.

Erfaringer fra anlegget vil være viktig med tanke på framtidige masseinntak eller eventuelle utvidelser.

Figur 1 - forslag til avsatt område i KPA

Erfaring fra Lørenskog er at de har satt av et område på ca. 500 dekar til råstoffutvinning og ca. 100 dekar til industri, herunder lagring, mellomlagring, foredling og produksjon av nye produkter basert på mineralressursene.

E002 – Råstoffutvinning Re pukkverk

Hensikten med arealinnspillet er å sikre utvidelsesmuligheter for Re pukkverk og langsiktig utnyttelse av hele naturressursen i området. En målsetting er å sette av nødvendig areal til å drive en sirkulær drift ved å ta imot og produsere på eksterne masser.

E002 må sees i sammenheng med innspill E001, og vil på den måten bidra til samdrift og sirkulær masseforvaltning. Området er på ca. 370 daa og avsatt til LNF med hensynssone for framtidig pukkressurs. Dette er i samsvar med steinressurskartene til NGU.

Områdene er referert til som Tollerød (delområde 1) og Re utvidelse (delområde 2) i Norconsult sin utredning av råstoff-forekomster i Tønsberg (2022).

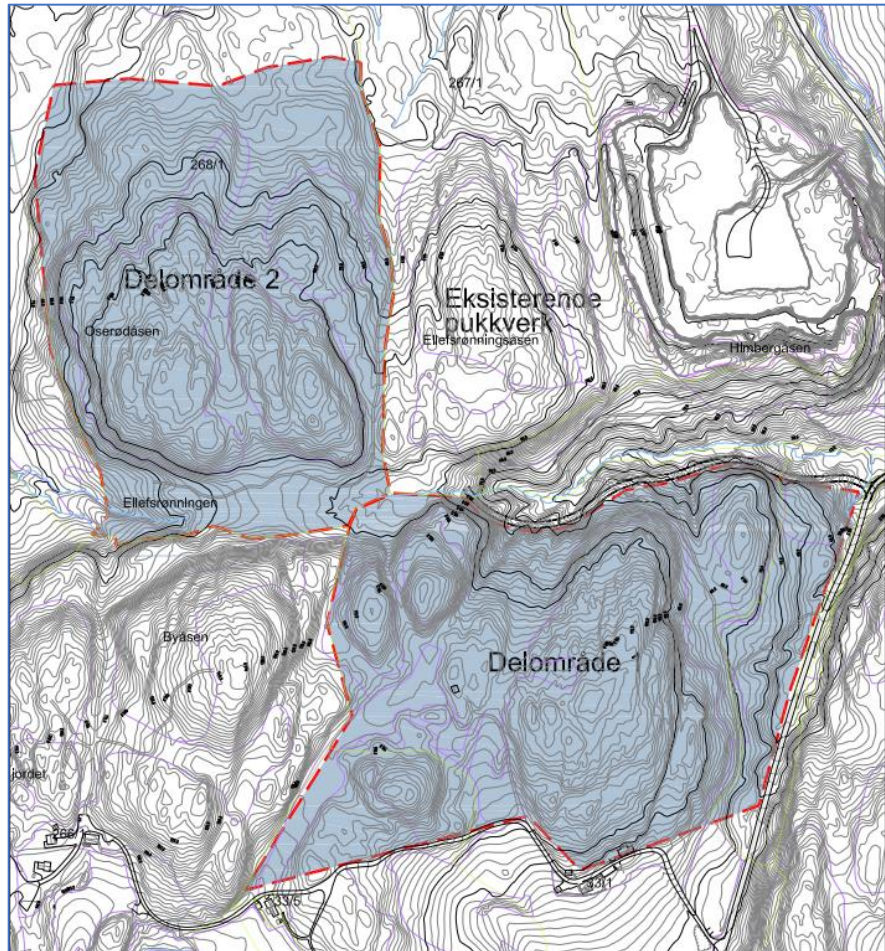
Vurdering:

Basert på det vi vet om masseuttak og tidsperspektivene på de eksisterende konsesjonene, ser vi ikke behov for å starte opp nye uttak av stein i inneværende planperiode.

Det er positivt at steinressursene sees i sammenheng med mottak og kan utvikles som en mer bærekraftig næring, men det er ikke anbefalt å starte opp nye delområder (Tollerød) eller utvide inn i delområde 2.

Re pukkverk fikk konsesjon i 2018 og har en antatt levetid til 2053. Kommunen ønsker allikevel å sikre steinressursene i kommuneplanens arealdel, slik at det ikke tillates bebyggelse eller andre tiltak som gjør det vanskelig å ta ut stein i framtiden.

Dagens LNF-formål videreføres.

E003 – Taranrødveien 88

Forslagsstiller ønsker å etablere et sirkulært massemtak med mulighet for gjenvinning av matjord og andre masser. Området (markert med rødt) ligger vest for Taranrødveien og sør for Re pukkverk. Innspillet har et areal på ca. 100 dekar og innebærer et potensial på ca. 2 mill. m³ masser. Det er estimert at dette kan vare i 50-100 år før arealet er oppfylt som deponi. Det er ikke et ønske å motta farlige masser. Området har jordbruksarealer og skog i dag.

Området er et steinressursområde (framtidig uttak av stein, vist i lilla) iht. Norges geologiske undersøkelser (NGU).

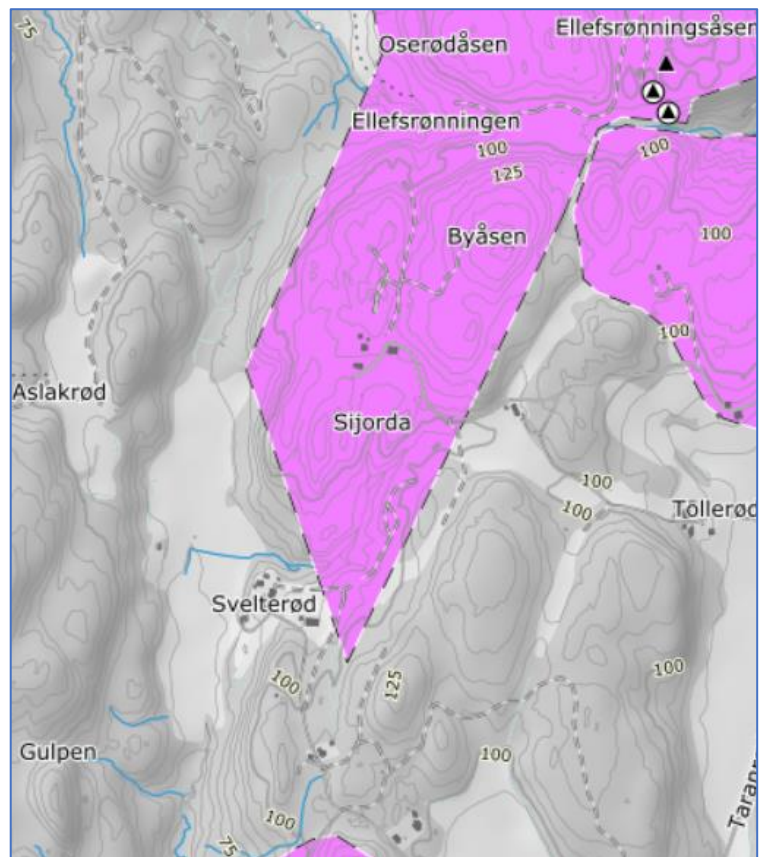
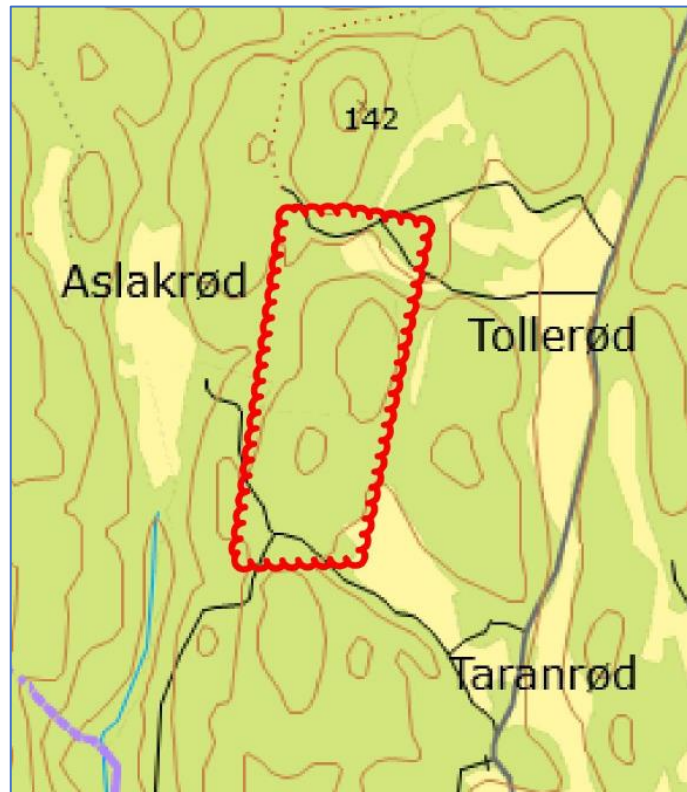
Vurdering:

Området framstår som kupert med skogkledde koller og landbruksarealer på slettene. En deponering vil kreve inngrep og uttak av fjellmassene for å ikke bygge ned eksisterende matjord.

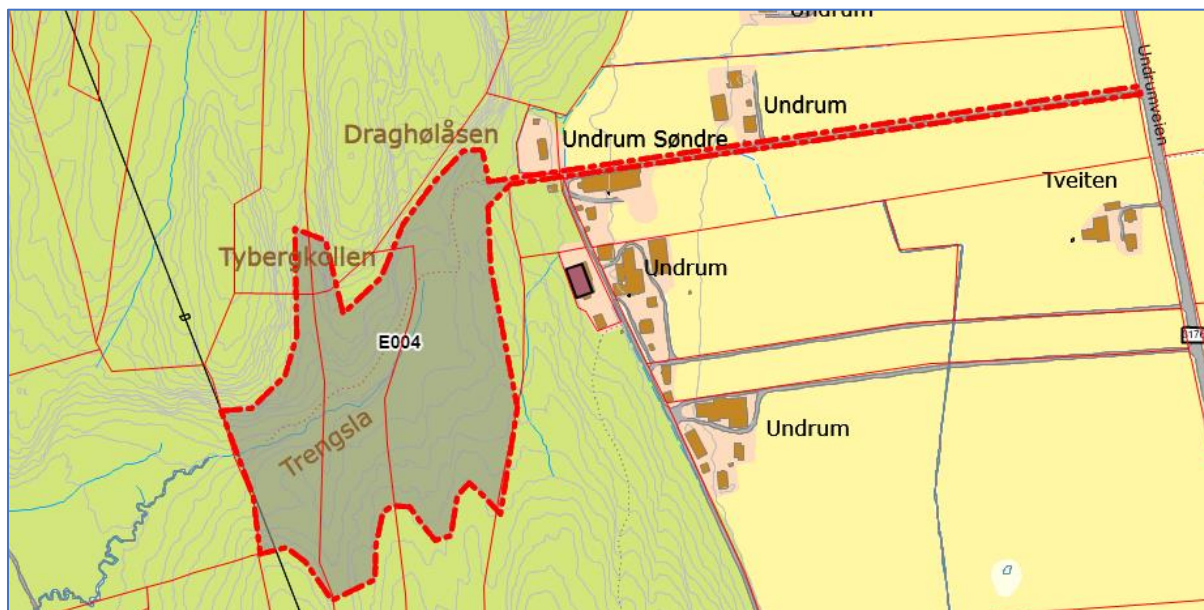
Det er viktig at framtidig geologiske ressurser ikke nedbygges med bebyggelse, tiltak eller deponier som gjør det utfordrende å gjøre uttak her i framtiden.

Eventuelle tester av steinen og kvaliteten kan muligens endre avgrensningene som er kjente i dag, og kan på sikt gi mulighet for annen bruk.

Det anbefales ikke å legge til rette for et deponi her i inneværende planperiode.

E004 – Undrumsveien 54

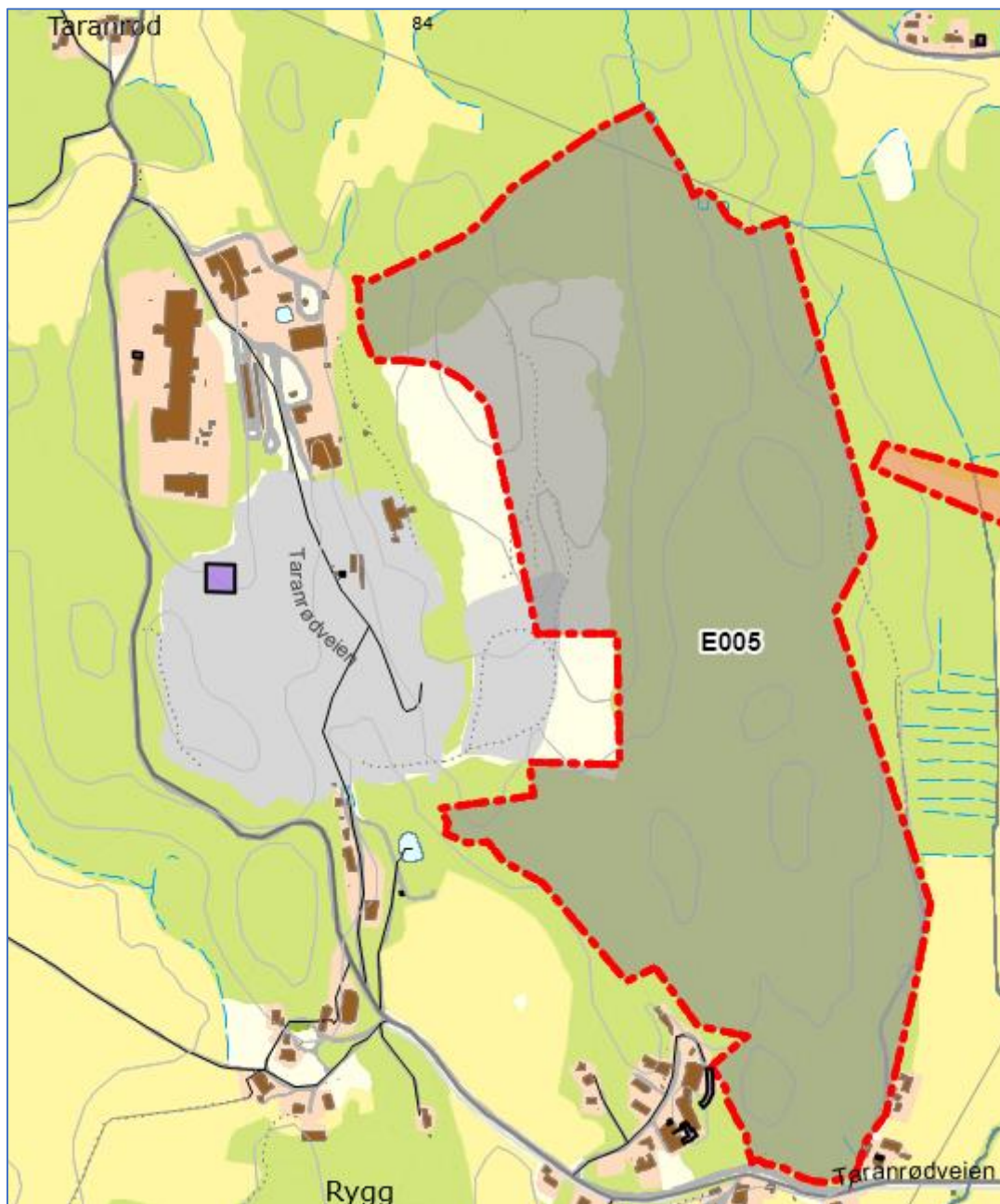
Tiltakshaver ønsker å omdisponere et areal fra LNF til massedeponi. Arealet er på 69,5 daa. Det legges opp til mottak av rene, naturlige masser. Beregninger viser at arealet kan tåle opptil 740 000 m³ og at anlegget vil motta ca. 10-30 kjøretøy i døgnet ved drift. Området er en ravine i et skogsområde, og er tenkt oppfylt med masser og deretter omdisponert til dyrkamark/landbruksjord.

Deponi beskrives som et prekært behov, og det vises til planinitiativ sendt i 2020 at områdets oppfyllingstid er 5-10 år avhengig av byggeprosjekter i området. Ved endt oppfylling vil området opparbeides til landbruksareal.

Vurdering:

Det vises til avfallspyramiden der avfallsdeponering er det siste steget i masseforvaltningen. Rene, naturlige masser bør sorteres og bli gjenbrukt i andre byggeprosjekter på sikt. Det er derfor et større behov for å sikre arealer til mellomlagring av masse, sortering og gjenbruk, enn arealer som kun skal benyttes til deponi.

E005 – Taranrød øst

Tiltakshaver beskriver at det er et stort behov for mineralske ressurser (uttak av stein). Arealet er på ca. 310 daa og har et mulig uttak på ca. 23 000 000 m³ stein. Området vest for innspillsområdet ble regulert til pukkverk og deponi i 2017 med konsesjon for uttak i 2019, og reguleringsplan for en utvidelse av pukkverket på ca 20 daa er ute til offentlig ettersyn våren 2023. Dette arealinnspillet vil sikre en videreutvikling mot øst og sør.

Vurdering:

Det vises til konsesjonen som er gitt i 2019, med et anslag på 3 500 000 m³ fram til 2044 gitt datidens bruk av rene nye masser. Det er et ønske om å øke gjenbruksgraden av allerede brukte masser fra andre prosjekter.

E006 – Vestbygdveien 485, Vivestad

Forslagsstiller ønsker å bruke en ravinedal til deponi for rene masser. Området ligger mellom Vivestad i nord og Høyjord i sør. Arealet er på ca. 270 daa og brukes i dag til korn- og grasproduksjon samt beite.

Intensjonen er et deponi utenfor sentrum som gir redusert transportbehov, og på sikt gir et økt landbruksareal. Ved planering av området vil matjordarealet anslagsvis kunne økes med 40-60 daa.

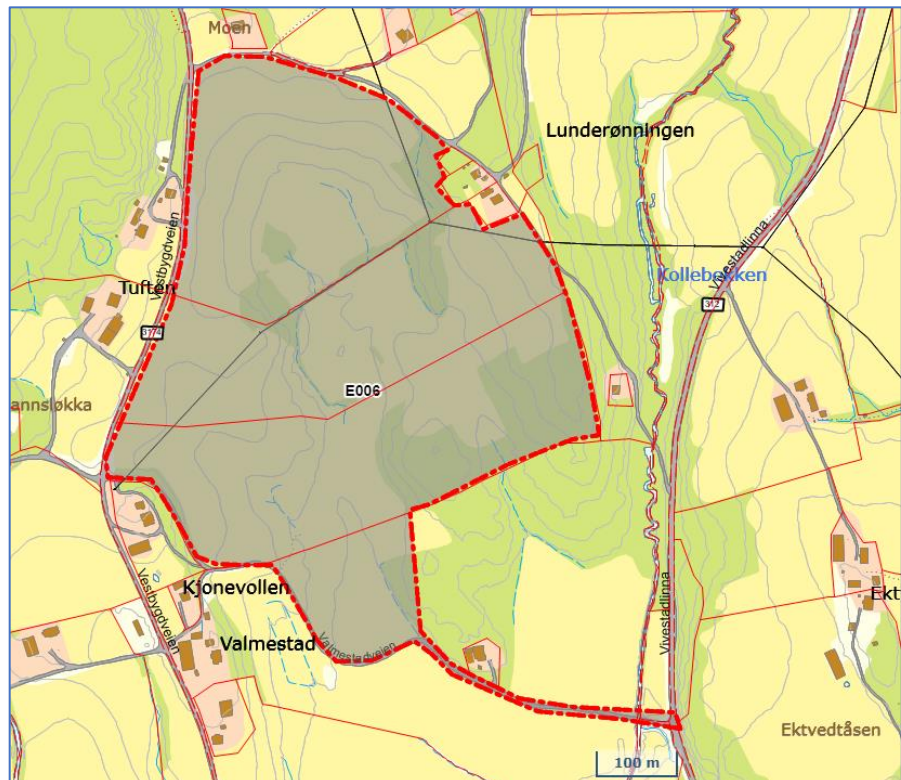
Forslagsstiller viser til at deponering i dag foregår ved Kastet gjenvinningsstasjon i Sandefjord kommune, Mossåsen sandtak i Hof i Holmestrand eller Vesar gjenvinningsstasjon på Skoppum (næringsavfall).

Vurdering:

Tiltaket vil forringe nåværende landbruksarealer og bidrar i liten grad til sirkulær økonomi, i tillegg til at området er langt fra område- og lokalsentre med de fleste byggeprosjektene.

Med hensyn til jordforbedring anbefales det at arealet kan utredes for mottak av matjord, og vil være i henhold til dagens LNF-formål, så lenge det ikke er i konflikt med friluftslivet eller naturmangfoldet.

Konklusjon

Uttak

Det vil fortsatt være behov for uttak av rene masser i samfunnet selv om gjenvinningsgraden og ombruken av masser ser ut til å øke. Basert på de konsesjonene som er gitt for eksisterende pukkverk, ser vi det ikke som nødvendig å foreta en utvidelse i denne kommuneplanperioden.

I henhold til statlige føringer om mineralressurser vil allikevel ressursområdene avsettes med hensynssoner slik at dette er vist i kommuneplanens arealdel til informasjon. Dette er med på å sikre en eventuell framtidig utvidelse, men gir ingen mulighet til å søke om utvidelser nå.

Gjenbruk

Behovet for arealer til gjenvinning, gjenbruk, mellomlagring, vasking av urene masser m.m. er en økende trend som bidrar til sirkulærøkonomi og en bærekraftig masseforvaltning. En differensiering/sortering av massene kan gi nye muligheter for bruk i andre næringer, og bør plasseres slik at det gir synergier og arbeidsplasser. Samtidig kan omdisponering av LNF-områder gi noen arealkonflikter for eksempel for brukere av området slik som landbruksnæringen eller friluftslivet.

Deponi

Behovet for deponier beskrives som prekært i regionen, men det er ingen enkel oversikt over behovet som gjør det mulig å etterprøve. Det er Miljødirektoratet og Statsforvalteren som er myndighet etter forurensningsloven for hver sine områder når det gjelder mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser, som er næringsavfall.

Deponering er delt mellom gjenbruk av stein (disponering av jord- og steinmasser) (DMF) og forurensede masser (Miljødir.) samt byggherre, tiltakshaver, utviklere, mottak m.fl. I flere tilfeller fører fulle deponier eller høye deponiavgifter til villfyllinger (ulovlig etablerte fyllinger/tipplasser).

Deponeringsbehovet blir viktig å følge videre opp mot neste rullering av kommuneplanens arealdel.

Plangrep i forslag til ny arealdel

Kommunedirektøren har anbefalt å konsekvensutrede innspill E001 i redusert omfang. Ca 100 daa av innspillsområdet er i forslag til ny arealdel foreslått omdisponert til «andre typer bebyggelse og anlegg», § 48 i utfyllende bestemmelser angir at arealet kan reguleres til anlegg for sirkulær massehåndtering. Da området ikke er naturtypekartlagt, vil slik kartlegging bli gjennomført før sluttbehandling av planen, slik at endelig vedtatt plan kan hensynta funn og konklusjoner i en slik kartlegging. Nærheten til de etablerte pukkverkene er et fortrinn ved å etablere anlegg for massehåndtering på E001.

Kommunedirektøren har også anbefalt å konsekvensutrede innspill E007 for utvidelse av bestemmelsesområde for midlertidig massedeponi i LNF, som ligger inne i gjeldende kommuneplan. I forslag til ny arealdel er utvidelsen innarbeidet i kartet, § 66 i forslag til bestemmelser er det stilt krav om utarbeidelse av reguleringsplan før et slik deponi kan etableres. Friluftstinteresser, bomiljø og hvordan oppfyllingen av rene masser kan bidra til å øke Tønsberg kommunes matjordareal er pekt på som tema for fremtidig reguleringsprosess i veiledning til bestemmelsene.

I planforslaget er det lagt hensynssone H590 «sone med angitte særlige hensyn til mineralske ressurser» på råstoff-forekomstene som ikke er etablerte pukkverk. Disse områdene er i all hovedsak avsatt til LNF-formål, med unntak av deler av Taranrød vest-forekomsten, som behandles særskilt i retningslinje til hensynssona. Innenfor sonene (unntatt Taranrød vest) skal det ikke tillattes permanente bygninger eller installasjoner i området som vil være til hindre for en eventuell framtidig utnytting av mineralressursene.

Det er ikke tillat å utvide råstoff-, gjenbruks-, massehåndterings- eller deponivirksomhet i LNF-formålet. Hensynssonene H590 angir kun at det finnes en ikke-fornybar mineralressurs der som må hensyntas, ikke når og om den kan utvinnes.

Kilder

Miljødirektoratet (2021): Tverrsektorielt prosjekt om disponering av jord og stein som ikke er forurenset, <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2021/september-2021/tverrsektorielt-prosjekt-om--disponering-av-jord-og-stein-som--ikke-er-forurenset/> hentet 25.1.2023

NGU (2022): Grus og pukk, https://geo.ngu.no/kart/grus_pukk_mobil/, hentet 4.1.2023

Norconsult (2022): Råstoffutredning Tønsberg.

Sintef (2022): Sirkulær masseforvaltning. Materialstrømsanalyse av overskuddsmasser fra bygg- og anleggsnæringen, <https://sintef.brage.unit.no/sintef-xmlui/handle/11250/3020509> , hentet 16.1.2023.